

Bigadiç Definesi

Mehmet Kayhan Murat¹

ÖZET

Bandırma Müzesi envanterinde 2024 yılı temmuz ayı itibariyle Antik ve İslami olmak üzere toplam 1657 sikke yer almaktadır. Müzeye kazı, satın alma, hibe ve müsadere yöntemiyle kazandırılan sikkeler arasında 8 sikkeden oluşan bir define de bulunmaktadır. Söz konusu define Balıkesir'in Bigadiç ilçesinde bulunduğundan dolayı Bigadiç Definesi olarak adlandırılmıştır. Toplamda 8 altın sikkeden oluşan definedeki sikkelerin tamamı *Heraclius*'a aittir. Sikkelerin en erken tarihli MS 610-613, en geç tarihli MS 626-629 yıllarında darp edilmiştir. Definedeki sikkeler *solidus* biriminde olup *Konstantinopolis* darplıdır. İki tipten oluşan sikkeler Erken Bizans Dönemi'nin sikke ikonografisini yansıtmaktadır. Yaklaşık 19 yıllık bir birikimin sonucunda oluşan definenin muhtemel gömü tarihi MS 626-629 yıllarından hemen sonradır. Bigadiç Definesi Anadolu'da ele geçen ve içerisinde *Heraclius*'a altın sikkelerin yer aldığı defineler ile karşılaştırılarak dönemin definelerinin anlaşılmasına katkı sağlamak istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bigadiç, Bandırma, Sikke, Bizans, Define, *Heraclius*.

Bigadiç Hoard

ABSTRACT

As of July 2024, the Bandırma Museum inventory includes 1657 both Ancient and Islamic coins. Among the coins brought to the museum through excavation, purchase, donation, and confiscation, there is also a hoard of 8 coins. The hoard in question was named the Bigadiç Hoard because it was found in the Bigadiç district of Balıkesir. The coins in the hoard, consisting of 8 gold coins, all belong to Heraclius. The earliest coins were minted in 610-613 AD, the latest in 626-629 AD. The coins in the hoard are in solidus and are Constantinople minted. The coins, which consist of two types, reflect the coin iconography of the Early Byzantine Period. The probable burial date of the hoard, which was formed due to approximately 19 years of accumulation, is immediately after 626-629 AD. It aimed to contribute to the understanding of the hoard of the period by comparing the Bigadiç Hoard with the hoards containing Heraclius gold coins found in Anatolia.

Keywords: Bigadiç, Bandırma, Coin, Byzantium, Hoard, *Heraclius*.

¹ İletişim Yazarı: kyhmrt@gmail.com, Dr. Öğr. Üyesi, T.C. Kafkas Üniversitesi/Kars, ORCID: 0000-0001-5314-6108.

1. GİRİŞ

Bandırma Müzesi'nde sikkeler üzerinde yapılan çalışmada müze envanterine 2024 yılı Temmuz ayı itibarıyla kayıtlı 1657 sikke incelenmiştir². Müzede bulunan sikkelerin 98'i *Daskyleion*, *Kyzikos*, *Zeytinliada* ve müze kurtarma kazılarında, 1559'u satın alma, hibe ve müsadere yoluyla kazandırılmıştır. Müze envanterinde yer alan sikkelerden 705'i Grek, 571'i Roma, 205'i Bizans³ ve 176'sı İslami Dönem sikkesidir. Müze envanter kayıtlarına göre müzeye sikke satan, hibe eden ve zor alımın gerçekleştirildiği şahıslar Bandırma ve çevresinde yaşamaktadır. Dolayısıyla müze koleksiyonundaki birçok sikkenin de Bandırma ve çevresinde bulunup müzeye teslim edildiği düşünülmektedir. Bandırma Müzesi'ne 2016 yılında kazandırılan sikkeler arasında bir Bizans defnesi de yer almaktadır. Müzeye zor alım yöntemi ile kazandırılan ve toplamda 8 altın sikkeden oluşan define Balıkesir'in Bigadiç ilçesinde bulunmuştur⁴.

2. BİGADIÇ DEFİNESİ

Define Balıkesir'in Bigadiç ilçesinde bulunduğundan dolayı Bigadiç Defnesi olarak adlandırılmıştır. Definede yer alan sikkelerin tamamı *Heraclius* Dönemi'ne (MS 610-641) aittir. Sikkelerden 6'sı imparatorun egemenliğinin ilk 10 yılına, 2'si ise ikinci 10 yılına aittir. Böylelikle define yaklaşık olarak 19 yıllık bir birikimin ürünüdür (Şekil 1). MS 610-629 yılları arasında darp edilen sikkelerin tamamı *solidus* birimindedirler. En hafifi 4,40 gram, en ağırının ise 4,50 gram olduğu sikkelerden oluşan definenin toplam ağırlığı 35,55 gramdır. Definede yer alan sikkelerin tamamı *Konstantinopolis* darphanesine aittir⁵.

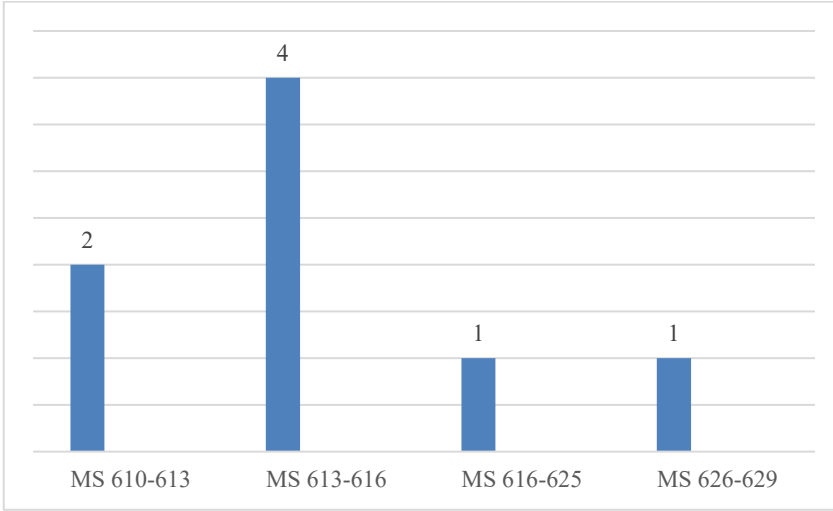
² Bu çalışmanın gerçekleşmesinde verdikleri izin ve bilgilerden ötürü Bandırma Müzesi çalışanlarına teşekkürlerimi sunarım.

³ Bandırma Müzesi'nde yer alan Erken Bizans Dönemi sikkeleri için (Bkz. Murat, 2024).

⁴ Müze yetkilileri ile yapılan görüşmede; zor alım yönteminin gerçekleştirildiği şahıs, sikkeleri kırık bir seramik içerisinde tarlasını sürerken bulduğunu ve 8 sikkeden başka herhangi bir sikke ya da arkeolojik eserin olmadığını söylediği öğrenilmiştir. Definenin bulunduğu alanda bir keşif yapılmamıştır.

⁵ *Heraclius* Dönemi'nde sikke basımında gerekli madenlerin bulunmamasından dolayı başkentteki bazı değerli madenlerden yapılan kutsal eşyalar yerlerinden sökülüp eritilerek *solidus* ve *hexagram* birimindeki sikke basımlarında kullanılmıştır ve Konstantinopolis aynı zamanda altın sikke darbının merkezi olmuştur (Bkz. Grierson, 1999, s. 5-6, 13; Ünal, 2012, s. 9).

Şekil 1. Bigadiç Definesi'ndeki Sikkelerin Darp Yıllarına Göre Dağılımı

Heraclius Dönemi'nde *Konstantinopolis*'de darp edilen soliduslar 4 ana tip altında incelenmektedir. Bu tiplerdeki keskin değişim *Heraclius*'un 628'de İran dönüşünü takiben darp edilen sikkelerindeki portrelerinde takip edilmektedir. *Heraclius* 610-613 yıllarına tarihlendirilen 1. tip *solidus*larında ve 613-619 yılları arasına tarihlendirilen 2. tip *solidus*larında kısa sakallı ve 629-631 ile 632-641 yılları arasına tarihlenen 3. ve 4. tip *solidus*larında uzun sakallıdır. Bu 4 ana tipin alt sınıfları da bulunmaktadır. Alt sınıflar imparatorun giydiği tacın düz ya da kavisli olması, tacın üzerindeki haçın küresel ya da yarım daire üzerinde yer alması gibi ya da arka yüzde yer alan semboller dikkate alınarak oluşturulmuştur (DOC II/I, s.218, 221). Bigadiç Definesi'nde yer alan 8 sikkenin tiplerine baktığımızda 2 tip karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki Kat. No. 1 ve 2'de buluna sikkelerdeki ön yüzünde imparatorun büstü ve arka yüzünde *potent* haç'ın bulunduğu tiptir. Bu sikkelerin ön yüzünde **DNHERACLIVSPPAC** lejandı ile imparatorun büstü cepheden, kısa sakallı, zırlı ve *paludamentum*lu olarak başında tüylü ve *pendilia*lı haçlı taç ile sağ elinde haç tutarken betimlenmiştir. Sikkelerin arka yüzünde **VICTORIA-AVS** lejandı ve lejand sonunda darphanenin şubesini belirten **I** harfi ve 2 basamaklı kaide üzerinde yer alan *potent* haç işlenmiştir. İkinci sikke tipinin ön yüzde *Heraclius* ve *Heraclius Konstantin*'in büstleri, arka yüzde ise *potent* haç'ın işlendiği tiptir (Kat. No. 3-8). Bu tipin ön yüzünde küçük harf farklılıkları olmakla beraber **ddNNHERACLIVSEZHERACONSZPPAVC** lejandı ile kısa sakallı, *khlamys* giyimli ve haçlı taçlı *Heraclius* ve ondan daha küçük betimlenmiş *Heraclius Konstantin*'in büstleri yer almaktadır. Sikkelerin arka yüzünde **VICTORIA-AVS** lejandı ve lejand sonunda darphane şubesini gösteren farklı harfler (**I**, **E** ve **IO**) ile 3 basamaklı kaide üzerinde *potent* haç'a yer verilmiştir. Bu tipte yer alan Kat. No. 6 ve 8'deki

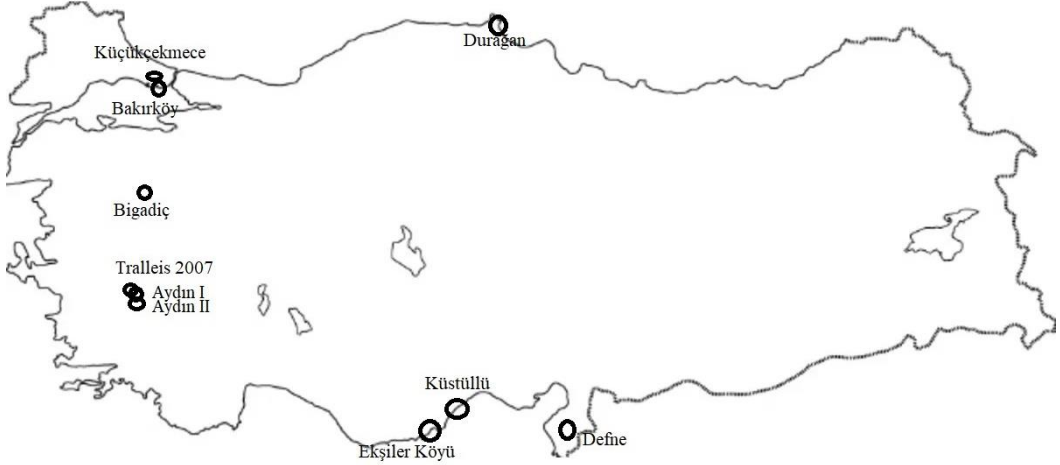
sikkelerin arka yüzlerindeki boşluk kısımlarına sırasıyla N ve I harfleri görülmektedir. Sikkelerin tamamının arka yüzünde kesimde *Konstantinopolis* darphanesini belirten CONOB harfleri bulunmaktadır.

Bigadiç Definesi, Anadolu'da bulunmuş ve yayınlanmış, içinde *Heraclius* Dönemi sikkelerinin de yer aldığı 9 altın sikke definesi ile karşılaştırılmıştır (Tablo 1, Harita 1). Bakırköy'de 1947'de ele geçen bir definde 47 adet Erken Bizans Dönemi altın sikkesi bulunmaktadır (Akyay, 1966, s. 159-167). Bakırköy Definesi'nde *Mauricius* 1, *Focas* 47 ve *Heraclius*'a ait 1 sikke yer almaktadır. Define MS 582-641 yılları arasına tarihlenmektedir. 2013 yılında Küçükçekmece Gölü Havzası'nda yapılan kazılarda 7 adet *solidus*tan oluşan bir define ele geçmiştir (Tekin, 2013, 69-71). Definedeki sikkelerden 5'i *Focas*'a 2'si *Heraclius*'a aittir. Define MS 603-616 yıllarına tarihlenmektedir. *Trallies*'de bulunan ve 59 sikkeden oluşan Aydın 1 adlı definde Anastasius 1, *Focas* 1 ve *Heraclius*'a ait 57 sikke yer almaktadır (Grierson, 1965, s. 208-219). Tamamı *solidus* biriminde olan sikkeler *Konstantinopolis* darplıdır ve definedeki sikkelerin tarih aralığı MS 491-629 yıllarıdır. *Tralleis*'de bulunan Aydın 2 adlı definde II. *Tiberius* 2, *Mauricius* 2, *Focas* 111 ve *Heraclius*'a ait 101 sikke bulunmaktadır (Grierson, 1965, s. 208-219). Definedeki sikkelerin tamamı Aydın 1 definesinde olduğu gibi *solidus* birimindedirler ve *Konstantinopolis* darphanesinde basılmışlardır. Aydın 2 definesindeki sikkeler MS 578-629 yılları arasına tarihlenmektedir. *Tralleis*'de bulunan her iki definenin de Sasani saldırılarının etkisiyle MS 615-618 yıllarında gömüldüğü düşünülmektedir (Grierson, 1965, s. 217-218). *Tralleis* kazılarının 2007 sezonunda 5 altın sikkeden oluşan başka bir define bulunmuştur (Ünal, 2023, s. 49-59). Sikkelerden 4'ü *Focas*'a 1'i *Heraclius*'a aittir. Definedeki sikkelerin tamamı *Konstantinopolis* darphanesine ait olup, define 602-613 yılları arasına tarihlenmektedir. Sinop Arkeoloji Müzesi'nde yer alan Durağan Definesi 10 adet Erken Bizans Dönemi altın sikkeden oluşmaktadır (Casey, 2010, s. 112-113). *Solidus* birimindeki sikkelerden 1'i *Mauricius*, 5'i *Focas* ve 4'ü *Heraclius* Dönemi'ne aittir. *Konstantinopolis* darplı sikkelerden oluşan definenin tarih aralığı MS 582-641 yıllarıdır. Mersin ilinin Erdemli ilçesinin Küstüllü Köyü'nde 1992 yılında 48 altın sikkeden oluşan Erken Bizans Dönemi'ne ait define ele geçmiştir (Tekin, 1998, s. 279-285). Definedeki sikkeler I. *Iustinus* (3), II. *Iustinus* (1), II. *Tiberius* (1), *Mauricius* (6), *Focas* (34) ve *Heraclius* (3) oluşmaktadır. Tamamı *Konstantinopolis* darplı sikkelerden oluşan Küstüllü Definesi'ndeki sikkelerin tarih aralığı MS 538-613 yıllarıdır. Mersin'in Silifke ilçesinin Ekşiler Köyü'nde 2000 yılında 10 sikkeden oluşan Erken Bizans Dönemi definesi bulunmuştur (Öztürk, 2002, s. 119-126). Definedeki sikkelerden 1'i II. *Iustinus*, 2'si II. *Tiberius*, 3'ü *Mauricius*, 1'i *Focas* ve 3'ü *Heraclius* Dönemi'ne aittir. *Konstantinopolis* darplı sikkeler MS 565-641 yılları arasına tarihlenmektedir. 1965 yılında Hatay Defne'de bulunan Erken Bizans Dönemi Definesi 66 altın sikkeden oluşmaktadır (Metcalf, 1980, s. 91-101). Definedeki sikkeler *Mauricius* (1), *Focas* (23), *Heraclius* (32), II. *Konstans* (7) ve IV. *Konstantinos*'a (3) aittir. Definedeki sikkelerin tamamı *Konstantinopolis* darplı olup definenin tarih aralığı MS 583-681 yıllarıdır.

Tablo 1. Bigadiç Definesi'nin Anadolu'da Bulunan ve İçinde *Heraclius*'a Ait Sikkelerinde Bulunduğu Altın Sikke Defineleri ile Karşılaştırması.

Define	Tarihsel Aralık	Toplam Sayı	İmparatorlara Göre Sayısal Dağılım
Bigadiç	MS 610-629	8	<i>Heraclius</i> 8
Bakırköy	MS 582-641	47	<i>Mauricius</i> 1 <i>Focas</i> 47 <i>Heraclius</i> 1
Küçükçekmece	MS 603-616	6	<i>Focas</i> 5 <i>Heraclius</i> 2
<i>Tralleis</i> 2007	MS 607-613	5	<i>Focas</i> 4 <i>Heraclius</i> 1
Aydın I	MS 491-629	59	<i>Anastasius</i> 1 <i>Focas</i> 1 <i>Heraclius</i> 57
Aydın II	MS 578-629	216	<i>II. Tiberius</i> 2 <i>Mauricius</i> 2 <i>Focas</i> 111 <i>Heraclius</i> 101
Durağan Definesi	MS 582-641	10	<i>Mauricius</i> 1 <i>Focas</i> 5 <i>Heraclius</i> 4
Küstüllü Definesi	MS 538-613	48	<i>I. Iustinus</i> 3 <i>II. Iustinus</i> 1 <i>II. Tiberius</i> 1 <i>Mauricius</i> 6 <i>Focas</i> 34 <i>Heraclius</i> 3
Ekşiler Köyü Definesi	MS 565-641	10	<i>II. Iustinus</i> 1 <i>II. Tiberius</i> 2 <i>Mauricius</i> 3 <i>Focas</i> 1 <i>Heraclius</i> 3
Hatay Defne Definesi	MS 583-681	66	<i>Mauricius</i> 1 <i>Focas</i> 23 <i>Heraclius</i> 32 <i>II. Konstans</i> 7 <i>IV. Konstantinos</i> 3

Harita 1. Definelerin Buluntu Yerlerini Gösteren Harita

3. SONUÇ

Bizans'ın yoğun saldırılar altında bulunduğu *Heraclius* Dönemi'ne ait defineler Anadolu'nun farklı bölgelerinde ele geçmiştir. Yukarıda incelediğimiz altın sikkelerden oluşan defineler dışında *Heraclius* defineleri ve *Heraclius*'a ait sikkelerin de içinde bulunduğu birçok define daha bulunmuştur. Bandırma Müzesi'ne zor alım ile gelmiş olan definenin ise Bigadiç'te bulunduğu yer hakkında detaylı bilgiye sahip olunmaması definenin gizlenme koşulu yani gönüllü bir birikim mi, ya da yıkım, terk etme gibi ani bir olayla mı saklandığı gibi soruların cevapsız kalmasına neden olmaktadır. Defineyi bulan şahsın tarla sürerken bulmuş olduğunu söylemesi, definenin düz bir alanda olduğunu ve buda kesin olmamakla birlikte gömülerek saklandığını işaret etmektedir. Ancak bununla beraber definelerin gizlendikleri andaki parasal dolaşımı yansıttığı, o andaki ekonomik faaliyetlere atıfta bulunduğu, askeri ve siyasi olaylar hakkında bilgi verdiği gibi yorumlar yapılabilir (Demirel Gökalp, 2022, s.372) .

Bigadiç Definesi'ndeki 8 sikkeden 6'sı 610-616 yılları arasına tarihlenmektedir. Söz konusu tarihsel süreçte Sasaniler MS 610/611 yılında *Antiokhia*'yı almış, MS 615 ya da 616 yılında *Khalkedon* Sasanî ordusu tarafından kuşatılmış ve ele geçirilmiştir. Özellikle Batı Anadolu Bölgesi'nde gerçekleştirilmiş arkeolojik kazılardaki sikke buluntularının da MS 616 yılında kesintiye uğradığı da görülmektedir (Tek, 2015, s. 116-129). Anadolu gerçekleştirilen birçok arkeolojik kazıda ve müze koleksiyonlarında bulunan *Heraclius* bronz sikkeleri ve bronz sikke defineleri de Sasanilerin Anadolu'ya gerçekleştirdiği akınlar ile ilişkilendirilebilir (Oyarçin ve Tekocak, 2020, s. 269-295).

Sonuç olarak Bigadiç’de bulunduğu bilinen ve *Heraclius* Dönemi’ne tarihlenen 8 adet solidus’dan oluşan define MS 610-629 yılları arasına tarihlenmektedir. Bigadiç Definesi yaklaşık 19 yıllık bir birikimi göstermektedir. Define için MS 610 yılı terminus post quem olarak kabul edilirse söz konusu birikim MS 629 yılı ve sonrasına tarihlenmektedir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Makalenin tüm süreçlerinde Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi’nin araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hareket edilmiştir.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Makalenin tamamı Mehmet Kayhan Murat tarafından kaleme alınmıştır.

Çıkar Beyanı

Yazarın herhangi bir kişi ya da kuruluş ile çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKÇA

- Akyay, Y. (1966). “Bakırköy’de Bulunan Bizans Sikke Definesi”. *İstanbul Arkeoloji Müzeleri Yıllığı/Annual of the Archaeological Museums of Istanbul* 13-14. s. 159-167.
- Casey, J. (2010). *A Catalogue of the Greek, Roman and Byzantine Coins in Sinop Museum (Turkey) and Related Historical and Numismatic Studies*. London: Royal Numismatic Society.
- Demirel Gökalp, Z. (2022). “Kandıra’da Bulunan Bizans Definesi”. Ozan Hetto (Ed.). *Ülker Arıdoğlu’na Armağan, Müzeciliğe ve Kültüre Adanmış Bir Ömür Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Tarih Yazıları* içinde (s. 371-388). İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Grierson, P. (1965). “Two Byzantine Coin Hoards of the Seventh and Eighth Centuries at Dumbarton Oaks”. *Dumbarton Oaks Papers*, vol. 19. s. 209-228.
- Grierson, P. (1968). *Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection*, vol. 2, *Phocas to Theodosius III 602-717*. Washington D.C.
- Grierson, P. (1999). *Byzantine Coinage*. Washington: Dumbarton Oaks Research Library and Collection.
- Metcalf, W. E. (1980). “Three Seventh-Century Byzantine Gold Hoards”. *Museum Notes (American Numismatic Society)*, Vol. 25. s. 87-108.
- Murat, M. K. (2024). “Bandırma Müzesi’nde Bulunan Erken Bizans Dönemi Sikkeleri”. *Karadeniz Araştırmaları XXI/84*. s. 1202-1228.
- Oyarçin, K. & Tekocak, M. (2020). “Anemurium Nekropol Kilisesi Heraclius Definesi”. *Seleucia X*. s. 269-295.
- Öztürk, İ. (2002). “Ekşiler Köyü (Tekeköy) Kurtarma Kazısı”. *12. Müze Çalışmaları ve Kurtarma Kazıları Sempozyumu*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları. 119-126.
- Tek, A. T. (2015). “Side Sikke Buluntuları Işığında MS 622/3’de Pamphylia’ya “Olası” Bir Sasani Saldırısı”. *Colloquium Anatolicum*, 14. s. 116-129.
- Tekin, O. & Ünlü, Y. (1998). “Küstüllü Hoard of Byzantine Solidi”. *Anatolia Antiqua VI*. s. 279-285.
- Tekin, O. (2013). “The Solidi of Foundation Deposit from the Excavation at Küçükçekmece Lake Basin”. *İstanbul Araştırmaları Yıllığı* 2, s. 69-71.
- Ünal, C. (2012). *İzmir ili ve ilçeleri (Bergama, Efes, Ödemiş Müzeleri) Örnekleri ile I. Dönem Bizans Sikkeleri 5. Yüzyıl Sonu - 8. Yüzyıl Ortası*. Manisa: Celal Bayar Üniversitesi Rektörlük Matbaası.
- Ünal, C. & Lianta, E. (2023). “Some Thoughts On The Value Of Hoard Studies In Byzantine Numismatics In The Light Of A Hoard Found In Turkey”. *KAIROS*, Vol. 1. s. 49-59.

KATALOG

Heraclius (MS 610-641)

Konstantinopolis

Solidus

Sınıf I-A, MS 610-613

Öy. dNHERACL-IVSPPAC; büst cepheden, kısa sakallı, zırhlı ve paludamentumlu, başında tüylü ve pendilialı haçlı taç, sağ elinde haç tutuyor.

Ay. VICTORIA-AVŞÇ; iki basamaklı kaide üzerinde potent haç, lejand sonunda I kesimde CONOB

Ref.: DOC II/I, s. 245, 2b.1.

1. AV 21 mm, 4,40 g, Ky. 6; Müze Env. No. 1006.

2. AV 21 mm, 4,50 g, Ky. 5; Müze Env. No. 1007

Sınıf II-A (b), MS 613-616

Öy. ddNNHERACLIYSEZH ERACONS ZPPAVC; Heraclius (solda) ve Heraclius Konstantin (sağda, daha küçük), cepheden, her ikisi de kısa sakallı, khlamys giyimli ve haçlı taçlı, başlarının arasında haç.

Ay. VICTORIA-AVŞÇ; üç basamaklı kaide üzerinde, potent haç, lejand sonunda I kesimde CONOB

Ref.: DOC II/I, s. 248, 8j.1.

3. AV 21 mm, 4,45 g, Ky. 11; Müze Env. No. 1013

4. AV 20 mm, 4,50 g, Ky. 6; Müze Env. No. 1009

5. AV 20 mm, 4,45 g, Ky. 6; Müze Env. No. 1010

Sınıf II (A), MS 613-616

Öy. ddNNHERACLIYSEZH ERACONS ZPPAV; Heraclius (solda) ve Heraclius Konstantin (sağda, daha küçük), cepheden, her ikisi de kısa sakallı, khlamys giyimli ve haçlı taçlı, başlarının arasında haç.

Ay. VICTORIA-AVŞÇ; üç basamaklı kaide üzerinde, potent haç, sağ boşlukta N lejand sonunda E kesimde CONOB

Ref.: DOC II/I, s. 248, 9a.2.

6. AV 21 mm, 4,40 g, Ky. 6; Müze Env. No. 1011

Sınıf II-B (g), MS 616-625

Öy. JJNNHERACLIYSEZH ERACONS ZPPAVC; Heraclius (solda) ve Heraclius Konstantin (sağda, daha küçük), cepheden, her ikisi de kısa sakallı, khlamys giyimli ve haçlı taçlı, başlarının arasında haç.

Ay. VICTORIA-AVŞÇ; üç basamaklı kaide üzerinde, potent haç, sağ boşlukta I lejand sonunda E kesimde CONOB

Ref.: DOC II/I, s. 251, 14d.1.

7. AV 20 mm, 4,40 g, Ky. 6; Müze Env. No. 1012

Sınıf II-C (o), MS 626-629

Öy. ddNNhERACLIYSEZhERACONSZPPAVC; Heraclius (solda) ve Heraclius Konstantin (sağda, daha küçük), cepheden, her ikisi de kısa sakallı, khlamys giyimli ve haçlı taçlı, başlarının arasında haç.

Ay. VICTORIA-AVϢΥ; üç basamaklı kaide üzerinde, potent haç, lejand sonunda IΘ kesimde CONOB

Ref.: DOC II/I, s. 253, 22c.1.

8. AV 21 mm, 4,45 g, Ky. 6; Müze Env. No. 1008

Katalog Fotoğrafları

1

2

3

4

5

6

7

8

